

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-950

16.12.2020

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Oppsigelse ved hovedforfall – tilknytning til motorsykelklubb – særlige grunner – fal. § 3-5.

Selskapet sa opp sikredes eiendomsforsikring med virkning fra hovedforfall etter fal. § 3-5.

Oppsigelsen var begrunnet i sikredes tilknytning til en motorsykelklubb, som ifølge rapporter fra Kripos utgjør en del av det såkalte 1 % MC-miljøet. Selskapet forklarte at det har som policy ikke å tilby forsikring til slike klubber, fordi det medfører en økt risiko for skade som følge av virksomhetens art, rivalisering/konflikter mellom grupperinger og en fare for å bidra til hvitvasking av ulovlige midler. Nemnda kom til at selskapet ikke kunne unnlate fornyelse av sikredes forsikring da det ikke var dokumentert særlige grunner knyttet til den risikoen forsikringen omfatter.

Saksfremstilling

Saken gjelder oppsigelse av forsikringsavtale ved hovedforfall, jf. fal. § 3-5.

Sikrede har tegnet eiendomsforsikring i selskapet. Eiendommen fungerer som forsamlingslokalet til en motorsykelklubb som sikrede er medlem av. Forsikringen ble tegnet 11.12.18 for perioden 23.1.19 til 22.1.20.

Den 29.10.19 sendte selskapet et varsel til sikrede om at forsikringen ville bli sagt opp med virkning fra hovedforfall 23.1.20. Oppsigelsen var begrunnet i selskapets policy om ikke å gi forsikringstilbud til MC-klubber som er tilknyttet et såkalt 1 % MC-miljø. Bakgrunnen var både den økte risiko som følge av virksomheten, rivalisering/konflikter mellom grupperinger og faren for å bidra til hvitvasking av ulovlige midler. Oppsigelsen ble hjemlet i fal. § 3-5.

Selskapet har lagt ved to trendrapporter fra Kripos hvor det bl.a. redegjøres nærmere for kriminell aktivitet innenfor 1 % MC-miljøer.

Sikrede har klaget saken inn for sekretariatet hos Finansklagenemnda.

Sikrede avviser at selskapet har rett til å si opp forsikringen og anfører at det ikke foreligger "særlige grunner", jf. fal. § 3-5. Ifølge praksis fra Finansklagenemnda, bl.a. FinKN-2015-165, må det ha tiltrådt nye konkrete momenter som tilsier økt risiko for selskapet. Sikrede har fra han tegnet forsikringen vært medlem av en MC-klubb. Dette er intet nytt for selskapet. Det er dermed ikke inntrådt noen endringer i risikobilde fra da forsikringen ble tegnet. Av dette følger det også at sikredes medlemskap i MC-klubben ikke kan begrunne at det foreligger særlige forhold som gir rett til ikke å forlenge forsikringen.

Sikrede avviser at han har brutt opplysningsplikten ved tegning og at dette kan gi grunnlag for oppsigelse.

Selskapet krever rett til å si opp forsikringen og anfører at oppsigelsen har hjemmel i fal. § 3-5. Selskapet har som grunnleggende policy at det ikke tilbyr forsikring der det er grunn til å tro at forsikringstaker/sikrede i større eller mindre grad er involvert i organisert kriminalitet. Selskapet

ønsker ikke å tilby forsikring til de som er medlem av såkalte 1 % MC-klubber. Bakgrunnen er den økte risiko som følger av deres virksomhet, men også faren for at selskapet kan bli involvert i forhold som innebærer hvitvasking av ulovlige midler. Selskapet viser videre til at sikrede ikke opplyste om tilknytningen til klubben ved tegning, slik at selskapet tidligere har vært ukjent med hvilken risiko selskapet har påtatt seg.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan nekte å fornye huseierforsikringen fordi sikrede er medlem av en MC-klubb.

Ifølge fal. § 3-5 annet ledd kan selskapet nekte å fornye en forsikring dersom det foreligger "særlige grunner som gjør det rimelig å avbryte forsikringsforholdet". Formuleringen "særlig" forutsetter at det må skje et avvik fra den normale eller forutsatte gjennomføringen av forsikringsavtalen. Formuleringen er uspesifisert og kan derfor gjelde ethvert forhold av betydning for gjennomføringen av avtalen, herunder en endring i den aktuelle risikoen og selskapets vurdering av denne risikoen. Risikoen kan videre være knyttet til den objektive skaderisikoen eller til sikredes subjektive forhold.

Selskapet viser til at det har som grunnleggende policy ikke å tilby forsikring der det er grunn til å tro at forsikringstaker/sikrede i større eller mindre grad er involvert i organisert kriminalitet, og at man av denne grunn ikke ønsker å tilby forsikring til grupperinger omtalt som 1 % MC-klubber. Bakgrunnen er dels den økte risiko som følger av deres virksomhet, dels risikoen for at selskapet kan bli involvert i forhold som innebærer hvitvasking av ulovlige midler.

Selskapet viser videre til at forsikringstaker ikke opplyste om tilknytningen til klubben ved tegning, slik at selskapet tidligere var ukjent med hvilken risiko forsikringen innebar.

Sikrede anfører at selskapet ikke har dokumentert at han holdt tilbake informasjon da forsikringen ble tegnet. Selskapet har imidlertid ikke anført at sikrede har brutt sin opplysningsplikt. Det selskapet hevder, er at det ikke var klar over sikredes tilknytning til klubben og bruken av eiendommen.

Selskapet viser til den økte risikoen knyttet til organisert kriminalitet. Den rapporten selskapet henviser til, omtaler risikoen knyttet til MC-klubber i forhold til straffbare handlinger som narkotikakriminalitet, arbeidsmarkeds kriminalitet, organisert vinningskriminalitet o.l. Det er ingenting i rapporten som tilsier at deltagelse i MC-klubber har betydning for risikoen knyttet til brannforsikring for fast eiendom. Selskapet har heller ikke fremlagt noen dokumentasjon på at MC-virksomhet medfører en slik risikoøkning f.eks. pga. bruk av eksplosiver eller risiko for angrep fra andre gjenger. Selskapet viser til at det er risiko for hvitvasking, men heller ikke denne påstanden er knyttet til den risikoen forsikringen omfatter. Det er heller ikke fremlagt noe som tilsier at sikrede har brutt tillitsforholdet mellom klager og selskapet ved brudd på opplysnings- eller omsorgsplikter.

Selskapet anfører at det har som generell policy ikke å tilby forsikring til deltagere i MC-klubber. Nemnda peker på at selskapet i så fall må undersøke dette når avtalen inngås og evt. nekte forsikring i tråd med reglene om kontraheringsplikt i fal. § 3-10. Nemnda forstår saken slik at selskapet normalt ikke har spurt om dette. I så fall vil en manglende fornyelse pga. tilfeldig kunnskap om slikt medlemskap føre til usaklig forskjellsbehandling som verken kan utgjøre "særlig grunn" til nektelse eller fremstår som rimelig.

Nemnda mener etter dette at selskapets oppsigelse ikke er i samsvar med fal. § 3-5 annet ledd, og at forsikringen må videreføres.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).